

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 6. maijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105 (sanāksme notiek attālināti ar video starpniecību)

351. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, D.Baltiņa, I.Purmale, I.Tapiņa, A.Kušķis, J.Dambis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš.

G.Princis, U.Bratuškins

Projektu pārstāvji:
J.Grīnhofa,
R.Mednis
Z.Grava

Sēdi vada: A.Kronbergs
Sēdi protokolē: A.Rupenheite
Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 351. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 352. sēde

Padomes 352. sēdi sasaukt 2020. gada 20.maijā plkst. 14:00 (A.Lapiņš informē, ka nevarēs piedalīties).

3.

Par tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšanu teritorijai starp Puškina ielu un Riepiņu ielu, Rīgā; Iesniedzējs: Rīgas pašvaldības Dzīvojamo māju privatizācijas komisija.

A.Kušķis informē par tematiskā plānojuma izstrādes pamatojumu. Pilsētas attīstības departaments sniedz nosacījumus plānojumam. Iesniegtajā teritorijā ir divi zemes gabali. Iedzīvotāji daudzdzīvokļu ēkās vēlas samazināt zemes gabalu apmērus, lai tiktu samazināti nodokļi. Tematiskais plānojums, analizējot visus apstākļus, cenšas rast kompromisu starp minimālo zemes gabalu robežām un noteikumu prasībām, kas attiecas uz jaunu zemes gabalu izveidošanu. No plānojuma viedokļa jānodrošina visi noteiktie apbūves rādītāji, intensitāte, brīvā zaļā teritorija, autostāvvietas. Šis dokumentus būtu šo apstākļu samērošana un kompromisa rašana. Mērķis ir iegūt jaunus zemes gabalus, sakārtojot situāciju, kas ir izveidojusies, veidojot daudzdzīvokļu ēkas, vienlaikus vērtējot vēsturisko zemes gabalu konfigurāciju.

I.Purmale informē par zemes gabalu robežu pārkārtošanu – jautājums ir par piesaistāmo zemes gabalu robežām pie ēkām. Tomēr šajā situācijā, kad ir iespējams samazināt piesaistāmos zemes gabalus, būtisks jautājums ir par zemes gabaliem, kas paliek pāri. Šis arī ir pamatojums plānojuma izstrādei. Realitātē robežas nebūs iespējams mainīt.

Padome iesniegumu pieņem zināšanai.

4.

Peldošās segtās konstrukcijas pārvietošana Ķīpsalas jahtu ostas ietvaros uz Dienvidu pusi; Iesniedzējs: Rīgas Brīvdostas pārvalde.

Rīgas Brīvdostas pārvaldes pārstāvji informē par iesniegumu un izstrādāto ainavas analīzi. Sniedz plānu par ēkas nākotnes novietni - būve ir pavirzīta uz tilta pusi un tiks pavirzīta vēl pa kreisi uz Vanšu tilta pusi par 8 metriem 2020.gada jūnijā. Tiks

novirzīta tālāk no krasta un vēsturiskās apbūves, jo papildus tiks izvietota platforma uz pontoniem.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par sadarbību ar pašvaldību.

J.Grīnhofa informē, ka saziņā ar Rīgas domes būvvaldi un Ekonomikas ministriju, konstatēts, ka tā kā konstrukcijai nav sasaiste ar zemi, Būvniecības likuma izpratnē tā nav uzskatāma par būvi, līdz ar to nav iespējams to novietot uz sauszemes šobrīd.

Pilsētas jahtkluba pārstāvis informē, ka kopš 2013.gada tiek veidotas bērnu apmācības un regates jahtu ostā, tādēļ infrastruktūra ir ļoti svarīga. Paša kluba laivas pastāvīgi atrodas ostā, no kurienes tiek ielaistas ūdenī. Plašāku sacensību laikā laivas tiek pievestas ostā no Balasta dambja puses. Tādēļ jaunā ēka ar platformu sākotnēji tika plānota pretī vārtiem, kas atvieglotu šo laivu pievešanu un ūdenī ielaišanu.

Jaunajā ēkā atrodas elings, kurā ir buru novietne, atpūtas telpa ar dušu, sauna gan sportistiem, gan viesiem, kā arī mācību klase, treneru telpa un administrācijas telpas.

Ēkas iegrime nepieļauj to pārvietot tuvāk krastam.

G.Princis uzdod jautājumu par jahtu ostas pielāgošanu, saskaņojot krāsu ar esošajām būvēm.

Pilsētas jahtkluba pārstāvis informē, ka krāsu tonis, kas šobrīd izceļas uz pārējo konstrukciju fona, ir pagaidu tonis. Tāds bija sākotnēji ēkām, kas tika izvietotas, sākot būvēt ostas ēkas. Materiāls gada laikā iegūs jau esošo ēku tumši pelēko krāsu, iekļaujoties vidē un vairs tik ļoti neizceļoties. Būvju materiāls ir Sibīrijas lapegle, kas ilgtermiņā neprasa ikgadēju krāsošanu. Mākslīgi pielāgojot krāsu jau esošajām būvēm, sabojātu dabīgo toni un faktūru, tādēļ izlemts, ka tas netiks darīts, ļaujot materiālam dabīgā veidā iegūt savu toni.

V.Brūzis: pasaules pieredze liecina, ka būves jahtklubā vienmēr būs. Šis risinājums ir labāks nekā iepriekš izskatītais. Kad ēka iegūs tumšo toni, tā vairs neizcelsies un būs pieņemama.

J.Dambis: uzskatu, ka vēl nav atrasts visaptverošs, komplekss skatījums uz šo vietu. Ir veikta analīze un situācija ir skaidrāka, tomēr tā neatrisina visas problēmas, par kurām iepriekš tika diskutēts. Uzskatu, ka arī konkrētā būve savas estētikas, apjoma un arējā veidola dēļ vēl nav piemērota, jo nekas nav pārveidots vai uzlabots. Ēka dizaina un estētikas ziņā varētu būt augstvērtīgāka, jo tad tās ietekme būtu mazāk jūtama. Uzskatu, ka vēl ir daudz darāms, lai vieta būtu pievilcīga. Piekrītu, ka jahtu ostās vienmēr būs būves, bet tās ir iederīgākas, ja tiek veidotas ažūras, viegla rakstura un vairāk izmantojot krastmalas teritoriju. Parasti šādas būves labi saplūst ar jahtām un maz izmēra kuģiem. Šajā gadījumā būve ļoti izceļas ne tikai dēļ kolorīta. Ir radusies situācija, kad vispirms ir bijusi rīcība un pēc tam domāts, kā to labot. Uzskatu, ka joprojām jācenšas panākt kompromiss ar risinājumu, kas izturētos iekļūstīgāk pret Ķīpsalas trauslo un unikālo vērtību un noskaņu.

Pilsētas jahtkluba pārstāvis informē, ka apšuvuma dēļu risinājums izvēlēts tāds pats, kā pārējām būvēm, lai iekļautos kopējā ansamblī.

U.Bratuškins: kopumā būves vietas izvēle ir apmierinoša. Piekrītu, ka ar laiku ēka iegūs nepieciešamo patinu un viss, kas attiecas uz apdares principiem, kā arī izvēlētais dēļu raksts ir pārliecinošs. Ne tik pārliecinošs ir fasādes dizains – skatā no Vanšu tilta uz Ķīpsalu tas ir pieticīgs, iekšējo funkcionalitāti atbalstošs, bet par gaumīgu dizainu gan nevar runāt. Elinga daļā mazie lodziņi ir nesaprotami veidoti, citu logailu haotiskajā kārtojumā arī nav ne ritma, ne kompozīcijas. Nepieciešama pārdomātāka fasāžu kompozīcija, kas uzlabotu objektu.

A.Kušķis: pozitīvi vērtējama rūpīgi un pārdomāti veikta analīze, kas ir labs pārskats kā vieta un objekts iekļaujas pilsētvidē un atbilst noteikumiem. Lai gan var just, ka analīze ir veikta nolūkā pamatot konkrēto būvi un tās novietni.

Pasūtītājs nav ņēmis vērā ieteikumu izstrādāt ilgtermiņa koncepciju, tā vietā ņemtas vērā tikai jahtkluba intereses. Nepieciešams saskaņot šīs intereses. Būve būtu mazāk ietekmējoša, ja tā atrastos tālāk no krasta. Var piekrist iesniegtajam risinājumam kā pagaidu risinājumam, ņemot vērā, ka tas ir peldošs un vietu var viegli mainīt.

J.Asaris: nav pieņemama projekta īstenošanas gaita – objekts ir jau radīts un pēc tam ir mēģinājums pielāgot situācijai, lai tas negatīvi neietekmētu vēsturisko apbūvi. Pievienojos viedokļiem, ka nepieciešams radīt kopīgu skatījumu uz teritoriju. Objektā ir daudz kas savietots – atpūtas, apmācību, pašvaldības policijas telpas. Ja ēka būtu ažūrāka un caurspīdīgāka, tad tā būtu pieņemamāka.

Vai pēc iepriekšējās apspriešanās ir bijušas sarunas ar Ķīpsalas apkaimes iedzīvotājiem par šo piedāvājumu?

Brīvostas pārvaldes pārstāvji informē, ka ir bijusi tikšanās ar atsevišķiem iedzīvotājiem un pārrunāts koncepts par būves novietojumu. Iedzīvotāju izpratnē traucējums tiks mazināts, ja objekts tiks vēl pārvietots sāniem.

A.Lapiņš: piekrītu viedoklim par pelēko toni, kas būtu piemērotāks un apvienotu ar pārējo fasāžu arhitektūru. Ja objekts tiktu veidots stiklā, tad tajā atspīdētu ūdens un arī tas nebūtu labs risinājums. Koks pats dabīgā veidā patinēsies.

I.Purmale: nav iebildumu par izvietojumu un lakonisko fasādi, kas ir piemērota jahtu ostai. Pievienojos viedokļiem, ka

nepieciešams komplekss skatījums, jo jāsaprot, kādas vēl funkcijas varētu nākt klāt un līdz ar to kādi apjomi radīsies, lai saplānotu teritorijas daļu ūdenī.

D.Baltiņa: nav atbalstāma pieeja ar pakāpenisku nelielu piebūvju veidošanu bez kompleksa skatījuma. Konceptuālās pieejas trūkums.

I.Tapiņa: pievienojos viedoklim par koncepcijas trūkumu, kas nesniedz risinājumus ne lietotājiem, ne blakus esošajiem iedzīvotājiem.

A.Kronbergs: Uzskatu, ka Padomei būtu atkārtoti jāaicina projekta virzītājs – attīstītājs tomēr veidot kopīgu jahtkluba nākotnes attīstības vīziju-koncepciju, kas analizētu cilvēku, transporta, peldlīdzekļu, piem. (laivu) piekļūšanas / atvešanas / aizvešanas iespējas, kā arī citu funkcionālo un tajā skaitā sabiedriski izmantojamo labumu un vērtību aspektus, piem. publiski lietojamu telpu un ārtelpu veidošanu kas nepieciešami un lietojami visai sabiedrībai.

Galvenā problēma, kā šobrīd šķiet, ir jau uzbūvētā divstāvīgā taisnstūra formas peldošais objekts un tā mērogs – iespējams, ka tieši divstāvu apjoms ir tas, kas rada problemātisku situāciju. Objekts – peldošais būvķermenis kļūst mērogā samērojams un līdzīgs dzīvojamām ēkām uz Balasta dambja, kas izraisa problemātisku un neviennozīmīgu situāciju pilsēt būvniecības pieminekļa aizsardzības areālā.

Svarīgi būtu arī apzināties, ka iegūtais jahtkluba "labums" būtu iespēju robežās jālīdzsvaro ar publisko - sabiedrisko labumu un, ka jahtklubs nav / nebūs sastindzis un tam vajadzēs vēl attīstīties.

Brīvostas pārvaldes pārstāvji komentē, ka šobrīd netiek plānoti jauni papildinājumi ostā. Ņemta vērā situācija ar esošo ēku, tādēļ jo īpaši divstāvu apjomi netiks uzstādīti. Ja jahtklubs tiks papildināts ar kādu infrastruktūras objektu, tad tiks veikta analīze un attīstītājs vērsīsies pie Padomes, lai to apstiprinātu.

Notiek diskusija par to, kurās institūcijās šādi objekti ir jāaskaņo.

Brīvostas pārvaldes pārstāvji norāda, ka saņemtas atbildes no Būvvaldes un Ekonomikas ministrijas, ka objekts nav jāaskaņo šajās institūcijās būvniecības likuma izpratnē. Līdz ar to Padome ir vienīgā institūcija, ar kuru jāaskaņo objekta novietne.

V.Brūzis: neredzu iespēju, ka Būvvalde var skaņot šādus objektus, kas ir peldoši līdzekļi. Būvvalde var tikai izteikt savu viedokli par objekta ietekmi uz Ķīpsalas kultūrvēsturisko ainavu, taču saskaņošanai nav pamata.

A.Kušķis informē par Rīgas vēsturiskā centra saistošo noteikumu 556.1.1. punktu, kas nosaka, ka Būvvalde izvērtē peldošas būves ar publiskām funkcijām un to ietekmi uz publisko ārtelpu. Līdz ar to Padome nav vienīgā institūcija, kas saskaņā ar noteikumiem, izvērtē šādus objektus, bet arī Būvvalde.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto priekšlikumu ēkas novietnei Ķīpsalas jahtu ostā (maksimāli tuvu pie jaunbūvējamās platformas uz pludmales pusi), saskaņā ar iesniegto shēmu tālākajai projekta attīstībai, un ievērtēt diskusijā izteiktos ieteikumus.

Par: 4;
Pret: 0;
Atturas: 6.

Padomes lēmums: lēmums nav atbalstīts.

D.Baltiņa atstāj sēdi.

5.

Trīs dzīvokļu izbūve bēniņos Hanzas ielā 4, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

J.Asaris informē par iesniegumu. NKMP ir izskatījusi risinājumu vairākkārt dažādās bēniņu izbūves versijās. Ēka ir vietējas nozīmes kultūras piemineklis.

R.Mednis, attīstītāja pārstāvis informē par priekšlikumu. Tiek mainīta jumta forma ēkai pret iekšpagalmu.

J.Dambis: priekšlikums piedāvā jumta formas maiņu vēsturiskai ēkai, kas ir vietējas nozīmes kultūras piemineklis, ko nepieļauj normatīvie akti. Ja būtu jau bijuši pārveidojumi un jumta ainava ar šo risinājumu tiktu uzlabota, tad ar zināmiem pārveidojumiem varētu to īstenot. Tomēr šis ir oriģinālais jumts bez pārveidojumiem, līdz ar to normatīvie akti to nepieļauj. Tādēļ arī Pārvalde neatbalsta šo priekšlikumu.

R.Mednis informē, ka investors iegādājās īpašumu, jo sākotnēji tika saņemta konceptuāla piekrišana no Pārvaldes. Izstrādājot risinājumu, tika saņemts noraidījums.

J.Dambis: iepriekšējā risinājumā, par kuru ir konceptuāla piekrišana, bija paredzēts divslīpu jumts, taču šobrīd tāds vairs nav. Šobrīd ir paredzēta visas jumta plaknes pacelšana un ēka tiek būtiski pārveidota. Plānotā jumta forma piedāvātajā risinājumā nav saprotama – mansarda, divslīpu vai kāds cits veids. Tas nav vairs nolasāms un šāda jumta forma vēsturiski nav raksturīga Rīgas vēsturiskajā centrā, kas ir pretrunā normatīvajiem aktiem.

G.Princis: Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, piedāvātais risinājums nav pieļaujams. Pēc esošā normatīvā regulējuma, autors un pasūtītājs var rīkoties, nemainot jumta formu un nepalielinot dzegu. Šie ir divi arhitektoniski paņēmieni, ar kuriem iespējams panākt kādu telpisku labumu jumta izmantošanā.

U.Bratuškins norāda, ka Padome neiestājas pret dzīvokļu izbūvi bēniņos, vienlaikus respektējot vēsturisko jumta formu.

A.Kušķis uzdod jautājumu Padomei par tik plašu jumta logu plaknes izmantošanu pret ielu. Tas nav aizliegts, jo no publiskās ārtelpas tuvākajos skatos varbūt nebūtu uztverams, tomēr ēka ir kultūras piemineklis.

V.Brūzis skaidro par dzegas augstuma noteikšanu, ar ko pamatots Būvvaldes noraidījums. Būvvalde izskatīja priekšlikumu par jumta formas izmaiņu. Uzskatam, ka varētu veidot jumta logus, kas pieļautu jumta izbūvi.

A.Lapiņš: ēka ir simetriska, līdz ar to, ko dara vienā pusē, jādara arī otrā pusē. Jumtu laužot vienā pusē, bet otrā pusē nē, tiek izjaukta apjoma simetrija, kas nav laba prakse.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto risinājumu trīs dzīvokļu izbūvei bēniņos Hanzas ielā 4, Rīgā, kas paredz jumta formas izmaiņu.

Par: 0;
Pret: 8;
Atturas: 1.

Padomes lēmums: lēmums nav atbalstīts.

6.

Karogu mastu izvietošana Centrāltirgus ielā 1, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP

J.Asaris informē par iesniegumu.

Z.Grava informē par risinājumu. Paredzēti trīs astoņu metru augsti pelēki karogu masti simetriski izvietoti pie Centrāltirgus informācijas centra. Risinājums vēl jāaskaņo ar Rīgas ūdens infrastruktūru, līdz ar to vēl nevar apgalvot, ka plānotā novietne ir iesniegumā norādītā.

G.Princis uzdod jautājumu par to, kādēļ trīs karogi un kādi karogi plānoti.

Z.Grava informē, ka trīs masti ir iekļauti projektēšanas uzdevumā. Precīzi, kādi karogi tiks izmantoti, nevar informēt, iespējams, Centrāltirgus karogs, Latvijas karogs un vēl kāds.

A.Kronbergs norāda, ka Latvijas karogiem jābūt baltiem karoga mastiem. Aicina precizēt šo aspektu.

J.Dambis: uzskatu, ka šajā gadījumā nav runa par ēkām un apjomiem, kas būtiski ietekmē kultūrvēsturisko vidi, līdz ar to jautājumu var uzticēt izvērtēt institūcijās, kad risinājums ir atbilstoši detalizēti izstrādāts.

G.Princis: šis ir sarunas turpinājums par Centrāltirgus informācijas centru un tā attīstību. Šajā gadījumā kopskats teritorijas vizuālajam tēlam vēl nav skaidrs un tas ir šī priekšlikuma trūkums. Iespējams, norādītā vieta vēl nav veiksmīgākā. Ar karogiem var arī akcentēt galvenās ieejas tirgū.

A.Kušķis: jautājums par karogiem ir nopietns. Masti plānoti iespaidīgi – astoņi metri, tādēļ to novietne jāizvēlas rūpīgi, izvērtējot dažādus variantus. Savdabīgi, ka karogi tiks novietoti informācijas centra priekšā, kas liek domāt, ka tie orientēti tikai lokālā mērogā. Ēka ir asimetriska, tādēļ nepieciešams analizēt novietni no dažādiem skatu punktiem, lai pamatotu konkrēto izvēli. Esošo komunikāciju dēļ, mastu izbūve ir sarežģīta, bet to ir iespējams izdarīt.

U.Bratuškins: uzskatu, ka karogu mastu vietas izvēle nav nejauša. Ja skatās no augšas uz teritoriju, tad karogu mastu līnija turpina gaļas paviljona galvenās fasādes līniju, kas tālākos skatos no Prāgas ielas un vēl citā perspektīvē labi ierakstās. Iespējams, tirgus administrācija uzskata šo risinājumu par orientieri, kas ļautu cilvēkiem saprast papildus citas aktivitātes arī bez tirdzniecības.

Jau informācijas centra vietas izvēle un pašreiz plānā norādītais nesniedz priekšstatu, kā šis labiekārtojums sadzīvos ar esošo labiekārtojumu. Būtu lietderīgi redzēt lielāku precizitāti par labiekārtojuma koncepciju kopumā. Piemēram, kā jaunais segums iekļausies vidē un saskanēs ar esošo segumu. Padome var atbalstīt priekšlikuma virzību tālākai detalizācijai, bet šādi detalizācijai noteikti ir jāseko.

V.Brūzis: tika veidota noteikta tirgus labiekārtojuma struktūra, bet pēkšņi tika radīts informācijas centrs kā pagaidu risinājums – īslaicīga rakstura būve, kas salauza veidoto struktūru. Karogu mastu izvietošana nostiprina šīs ēkas atrašanos, kas nesaskan ar tirgus konceptu. Jābūt kopīgam redzējumam par teritorijas attīstību. Neredzu pamatu nostiprināt to, kas ir bijis kā neveiksmīgs gadījums, bet diemžēl realizējies dzīvē.

I.Tapiņa: uzskatu, ka jautājums nav sagatavots, lai vērtētu un pieņemtu lēmumu, jo nav pietiekoša informācija par plānoto piedāvājumu.

J.Asaris: atbalstu viedokli, ko pauž U.Bratuškins un J.Dambis, ka akcenti ir iespējami, bet darbs ir jāturpina ar vizualizāciju izstrādi, lai skaņojošās institūcijas var pieņemt lēmumu.

U.Bratuškins: priekšlikums pievienot tirdzniecības koncepcijas redzējumu, jo šobrīd tirgū ir pagaidu risinājumi ar tentiem un lietussargiem. No pašreizējās izmantošanas viedokļa, nerodas iespaids, ka šajā vietā varētu būt pilnvērtīgi karoga masti. Jāņem vērā, ka jārezervē no tirdzniecības brīva zona apkārt karogiem, kas radīs iespaidu uz tirgus ieņēmumu sadaļu.

Padome balso par lēmumu: Padome aicina izstrādāt visaptverošu un detalizētāku konceptu gan karogu mastu, gan citu labiekārtojuma elementu atrisināšanai Centrāltirgus teritorijā. Jautājumu izskatīt institūcijās, ja nepieciešams, atkārtoti Padomē, ja kāda no institūcijām to rosina.

Par: 6;
Pret: 0;
Atturas: 3.

Padomes lēmums: Padome aicina izstrādāt visaptverošu un detalizētāku konceptu gan karogu mastu, gan citu labiekārtojuma elementu atrisināšanai Centrāltirgus teritorijā. Jautājumu izskatīt institūcijās, ja nepieciešams, atkārtoti Padomē, ja kāda no institūcijām to rosina.

Sēdi slēdz plkst. 16:21

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs *

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

A.Kušķis

I.Tapiņa

D.Baltiņa

I.Purmale

J.Zilgalvis

V.Brūzis

A.Lapiņš

Sēdi protokolēja

A.Rupenheite

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu